

Een volle buik peinst op geen lege

Er wordt momenteel intensief onderzoek gedaan door het Amerikaanse bedrijf Fauna Bio naar de winterslaap bij zoogdieren. Veel zoogdieren, zoals de Dertienstreep grondeekhoorn, worden voordat ze in winterslaap gaan fors zwaarder. Door Nienke Beintema wordt in de NRC van 16 maart 2024 in een apart katern gewijd aan obesitas uitgelegd hoe dat onderzoek wordt aangepakt. Die grondeekhoorn kan vóór de winterslaap in gewicht toenemen van 150 gram naar 300 gram, vooral toe te schrijven aan een ophoping van vet. Ze eten zich voor de winter letterlijk bolrond. Tijdens de winter daalt de stofwisseling waarbij de hartslag, de ademhaling en het energieverbruik flink omlaag gaan. De grondeekhoorn wordt tijdens de winterslaap regelmatig wakker waarna binnen een paar uur het normale metabolisme wordt hersteld. Veel vetophoping leidt normaliter tot hart- of vaatschade. Daar heeft het diertje blijkbaar geen last van. Het Amerikaanse onderzoek aan de grondeekhoorn richt zich vooral op de activiteit van genen in relatie tot de jaarcyclus. En daaruit blijkt dat enkele door de cellen van de grondeekhoorn geproduceerde eiwitten inderdaad aangrijpen op robuuste veranderingen in de stofwisseling.

In dit verband is interessant dat een van de onderzoekers aangeeft dat men ervan uitgaat dat de gemeenschappelijke voorouder van alle zoogdieren ook een winterslaper was. Dit betekent dat bij de mens mogelijk

Foto: Ton Lenders,
Luik (B) - 2022

nog vergelijkbare genen in het genoom aanwezig zijn waarvan denkbaar is dat ze een rol kunnen spelen bij het terugdringen van diabetes en/of obesitas. Het eetgedrag van de hedendaagse mens doet me evenwel aan die veronderstelling twijfelen. Dat lijkt maar moeilijk onder controle te krijgen. De meeste afslankklinieken propageren inmiddels de obesitas-prik die voor veel zwaargewichten inderdaad helpt. Het is evenwel de zoveelste hormoonspuit die op de mens wordt losgelaten. Het GLP-1 hormoon (Glucagon-Like-Peptide-1 hormoon) verlaagt de eetlust door het verzadigingsgevoel te verhogen. Dat resulteert in minder eten en dus minder aankomen. Eventuele schadelijke bijwerkingen op de lange termijn zijn echter vooralsnog onbekend.

Maar meer zorgen baart me de egocentrische westerling die alles weg heeft van een jaarrondslaper. Hij kenmerkt zich door een volledig gebrek aan interesse in de wereld om hem heen. In zijn doen en laten geldt het adagium 'eigen buikje eerst'. Terwijl buiten de westerse wereld miljarden mensen in nood zijn vindt de Nederlandse regering ontwikkelingshulp ongewenst en wil ze het budget daarvoor verder omlaag schroeven. Ik wou dat er een politiek vermaageringshormoon bestond dat bepaalde partijen eens flink kon afslanken.

Betekenis: Wie zelfgenoeg heeft denkt vaak niet aan een ander.